

Bohoslužby v Poličce 7.srpna 2022

Lk 12, 12-48

Milé sestry, milí bratři, text dnešního evangelia začíná celkem dobře. Slyšíme z něj výzvu, abychom se nebáli. Docela dobře to shrnuje Ježíšovo působení. Vždyť ze všeho, co dělá, můžeme vnímat ujištění, že není třeba mít strach. Není nutné žít pod jeho vládou, spoutávat se jeho silou. Strach má v lidském životě své místo, na druhou stranu je dost špatným rádcem, pomocníkem.

Bible je plná strachu. Dokonce na jednom místě najdeme pojmenování Hospodina jako Strach Izákův. Když šel Izrael z Egypta do zaslíbené země, často polil strach nejen okolní národy, ale i samotné Izraelce. Trásl se při pohledu na horu Sinaj, když tam vystupoval Mojžíš, aby mluvil s Bohem. Pohromy v Egyptě, pobití prvorozených, to všechno vyvolávalo strach. Na druhou stranu, pod horou Sinaj se všichni báli, když duněla pod Boží přítomností. Když ale Mojžíš dlouho nešel, byl strach pryč a vesele se tančilo kolem zlatého telete. Když později zapadly velké věci provázející obsazení zaslíbené země, stal se Hospodinův zákon jen čímsi zajímavým, ale rozhodně ne respektovaným. Jak často lid upadal do područí cizích bohů, když zapomínal na velké skutky Hospodinovy. Takto bychom jistě mohli pokračovat až k Marii v Nazaretě a pastýřům u Betléma. Setkání s Božím majestátem, i když někdy prostředkované, vzbudilo nejprve strach.

Jako děti jsme se jistě také mnoha věcí báli. Tma, neznámé prostředí, všechno to působilo na dětské nitro nepříjemně. Někdy byl jistě strach na místě. To když se něco nepovedlo, když jsme něco provedli a ono to se to provalilo. Co se stane, jak rodiče zareagují? Je-li těžké svědomí, přichází strach z toho, co se stane, když přijde ten, proti němuž jsme se dopustili něčeho špatného. Je přirozené, když se děti bojí trestu za něco špatného. Ale je asi dost nepřirozené, když se bojí každého setkání s rodiči, kdy strach ovládá jednání sotva někdo z nich vezme za kliku. Tady cítíme, že se děje něco špatného. Ale právě takto je to časté při našem setkávání s Hospodinem. Ve vztahu k Bohu nás ovládá spíše strach, což silně ovlivňuje naše jednání. Například se můžeme uchýlovat k hledání falešných jistot. Můžeme se setkání s Bohem vyhýbat. Nebo se začít tvářit, že Bůh není, je to jen nějaká smyšlenina, strašák, od kterého se dá odpoutat. Strach tedy má své místo, ale častokrát hraje zcela jinou roli, v životě se nachází na místě, kde nemá být, protože nepomáhá člověku k lepšímu životu. Jde spíše proti němu. Nutí ho hledat řešení, která jsou zkratkovitá, která ani řešením moc nejsou, jen odkládají nevyhnutné. Je dobré, když se bojíme války, je špatné, když ze strachu z ní ustupujeme

diktatuře, obětujeme jiné místo ochoty k sebeoběti, která by násilníka oslabila či zastavila. Je dobré, když se třeba bojíme nebezpečných zvířat, je ale špatné, když je kvůli tomu z přírody zcela vymýtíme. A tak by se dalo pokračovat. Vždy se najde z čeho máme strach a má to svůj smysl. Tento strach nás ale nemá vést k tomu, že předmět strachu bezmyšlenkovitě zničíme. Ježíš nám zde totiž nabízí jinou cestu. Místo strachu nabízí respekt, pokoru a hledání vztahu.

Zajímavá forma strachu plyne z pocitu ohrožení, protože jsme slabí, malí, bezvýznamní. Pocit méněcennosti často dokáže vyplodit krutost, nesmlouvavost či pohrdání druhými. Nejen u jedinců, ale právě i celých společenství. Boží lid v době Ježíšově žil v takovémto strachu z okolí. Když nebude země naše, když nebudeme moci určovat pravidla, bude v ohrožení naše víra, náš způsob života. Kolik jen lidí, nejen v Izraeli právě kvůli tomuto pohledu, této formě strachu zahynulo? Ježíšova výzva malému stádcí, aby se nebálo, je pokojná cesta, která může tento strach překonat. Připomíná důležitou věc. Bohu se zalíbilo dát vám království. Je to Bůh, kdo sám svou mocí, svým rozhodnutím, zaručuje prostor bezpečí pro svůj lid.

Nechceme-li žít spoutaní strachem, je prvním důležitým krokem spolehnutí na Boží zaslíbení. To dělá Ježíš během celého svého působení. Bůh se nemění a stále mu záleží na člověku, na jeho životě. Tak jako si ho zamiloval při stvoření, jako to připomněl při vyvedení z Egypta, platí to stále i po několika staletích. Bohu se člověk může svěřit, nemusí z něj mít strach. Možná je přísný, neodkývá všechno, nemá rád zlo, ovšem touží vést člověka k životu, vychovávat ho, aby mu byl podoben. S tím souvisí druhá část dnešního evangelia. Nemusíme se ničeho bát. To znamená, že v různých potřebách nemusíme myslet předně na sebe, ale můžeme se soustředit na druhé. Můžeme usilovat o bohatství, které se nedává do měšců nebo do trezoru, ale ukládá se u Hospodina v nebesích. Je to bohatství skutků milosrdenství, obětování se pro druhé, bohatství prostoty a pokory, odvahy jít i proti proudu.

Kromě spolehnutí na Boží zaslíbení je Ježíšovou alternativou strachu bdělost. To, že se mnoha věcí nemusíme bát, ještě neznamená, že nám nemohou uškodit. Stejnou paseku jako strach dokáže napáchat i postoj, kdy nebezpečí zcela vytěsníme, přestaneme ho brát vážně. Víte, co je velké vítězství satana? Že lidé přestanou věřit v jeho existenci, vymažou ho ze svého života. Budou přesvědčeni, že není. Případně má podobu nějakých neškodných pohádkových čertů. Víme, že díky Ježíšově vítězství na kříži se ho nemusíme bát, ale na druhou stranu, je třeba se mít na pozoru. Ovšem bdělost je potřebná nejen v souvislosti s existencí zla, špatných věcí, různých životohrožujících faktorů. Strach nás vede k tomu, že mnoho věcí strhneme na sebe, nedokážeme s důvěrou přijmout Boží pomoc. Na druhou stranu se ale může stát, že si jsme vším tak jistí, že se přestaneme o mnohé věci v životě zcela starat, přestaneme je řešit. Dáme nohy na stůl s tím, že ono to nějak dopadne, on se Bůh postará. To ale není projev důvěry. To je lenost, alibismus. Nebát se a věřit neznamená nechat vše na Bohu. Jsme přeci nástroji jeho díla, nikoliv diváky. Proto Ježíš svým učedníkům varuje, aby neusínali na vavřínech. Mnoho křesťanů dělá ve svém následování právě tu chybu, že po svém obrácení si nepřipustí možnost

selhání, možnost toho, že můžou přijít problémy, že i když jsou na straně vítěze, stále jsou ve válce. Není nutné se bát, k Bohu smíme přicházet jako ke svému Otci, stává se nám přítelem, stále je to ale také náš Pán, kterého máme respektovat, poslouchat. Ale právě toto Boží přátelství je důležité k tomu, abychom si uvědomili, proč ho posloucháme, proč ho chceme následovat. Nemáme to dělat ze strachu. Strach z pekelného ohně po smrti je dost špatná motivace k obrácení, k rozhodnutí být Ježíšovým učedníkem. Možná jste to v Písmu také postřehli. Když Ježíš získal své první učedníky, nikoho z nich nestrašil věčným zatracením, pokud by za ním nešli. Stačilo jeho slovo, aby poznali, že je to někdo, kdo vzbuzuje důvěru, kdo je zve k něčemu úžasnému. Když se lidé budou bát, když budou mít z něčeho strach, začnou na chvíli sekat latinu, jak se říká. Ale viděli jsme to nedávno. První vlna covidu, všichni respektovali různá nařízení, zůstali dobrovolně doma, šly se roušky, zdálo se, že nás zas něco sjednotilo. Jak hrozba opadla, byli jsme zpět v džungli. Myslím, že Ježíš nechce učedníky, kteří konají dobro jen proto, že se bojí pekla. Chce učedníky, kteří se nejen nebojí pekla, ale také si ho zamilovali, zamilovali si druhé.

Důrazy na bdělost, pokoru, ale také na to nebát se, ty nás vedou k zamyšlení nad tím, proč konáme, co konat máme. Proč dáte v obci nohu z plynu? Protože je tam radar? Chyba. Protože si řeknete, Bůh to vidí a bude se zlobit? Chyba! Proč tedy? Protože Ježíš nám řekl, že máme mít ostatní lidi v úctě, že je máme mít rádi, respektovat jejich život. To se může projevit třeba tím, že jim pod okny nejedeme jak prasata. Toto je přece smysl každého přikázání Zákona Božího, ale mnohdy i těch zákonů lidských. Zbavit se pout strachu z Boha, je první krok k tomu mít ho ve skutečné úctě. Je to vykročení k naplnění jeho Zákona, ale zároveň k růstu do Božího obrazu.

Neboj se malé stádce, říká Ježíš svým učedníkům. Neboj se, říká také každému našemu společenství, každému z nás. Je asi jasné, že nejednou se dostaneme do situace, kdy dostaneme strach, budeme se o něco bát. Proto je dobré si vzpomenout na zaslíbení, které od Boha máme. Chce se s námi podělit o své království, chce s námi mít něco společného. Stojí při nás, a když mu budeme naslouchat, když se jím necháme inspirovat, pomůže nám najít cestu, jak se nebát, i když jsme třeba v malé kocábce uprostřed rozbouřeného moře. Amen.